

Látogatás

Alcímek: Két szufi meglátogatja a Bodrogot - DOGMA -
Gravitáció Olaszliszka, 2009

Szerző: El-Hassan Róza

Miután rég elhagytuk Budapestet, Miskolcot, Szerencset majd a tokaji hegyet a vonat a Bodrog partján halad és megérkezik Tolcsva - Olaszliszka állomásra. Gyerekként ilyenkor már vártam, hogy újra lássam nagyszüleimet, akik Tolcsva szélén laktak, Erdőbénye és Olaszliszka mellett.

Észak felé Tokajhegyalja hegyei, délre a Bodrog ártére és az alföld síkságára látunk. Mára már nem él ott egy rokonom sem, de otthonosan éreztem magam a helyi emberek kedvessége miatt.

Az Önkormányzat és a helyi művelődési ház vezetője elmondták: bármilyen műalkotásnak vagy kulturális eseménynek örülnek, mely lemossa a faluról rossz hírét, valaminek, ami nem kapcsolódik a szomorú multbeli eseményekhez, és a gyilkossághoz.

A faluba egy " public art" projektet tervezek, mely jellegében a 2004-ben Hegyi Dórával és Süvecz Emesével közösen megvalósított Moszkva tér Gravitációhoz hasonlítana, de kisebb léptékű lenne.

A Moszkva térhez hasonlóan a személyes kötődésen túl egy olyan helyet választottam, ahol élesen kirajzolódnak társadalmi problémáink.

Olaszliszván meglepően könnyű dolgom volt a public art projekt formai elfogadtatásával kapcsolatban: mivel itt született Csiky Tibor, konstruktivista alkotó, követői két emlékparkot is létrehoztak kortárs művekkel és korábban egy nagyon komoly nemzetközi design workshop is működött nyaranta a faluban.

Egy korábbi, meg nem valósult munkám, új verzióját tervezem a faluba.

a meg nem valósult mű címe: "Dogma".

A "Dogma" c. mű egy embersort ábrázol. egy sorompó, korlát fut rajtuk végig, színe fekete, egy másik verzióban diszes minta. A sorompó, vagy hatás amit látunk azonban nem az embereken kívül van, hanem szívükben és testükben, vagy szimbolikusan a ruhájukra varrva.

A **Dogma** (görögül: *δόγμα*) a wikipédia szerint egy vallás, ideológia, vagy más szerveződés megkérdőjelezhetetlen doktrínája, vagy meggyőződése.

Ezt a munkát is szeretném megvalósítani, de mivel minden lakos sokat szenvedett Olaszliszván az elmúlt években a faluban, látogatásom közben egy további, könnyedebb derűsebb művön is gondolkoztam.

Az új munka, amit ide terveztem, immár nem egy sorompót látunk, az emberek összekötő folyó jelenik meg benne szimbolikusan. A folyóban tükröződő égboltot látjuk a polókon amit az olaszliszkai emberek viselnek majd egy akció keretén belül. Ha szétszélednek és a a polót viselik, a public art mű jelenléte egy új jelentést tartalommal módosítja a falu külső remélhetőleg egy kicsit a belső képét is.

Megyeri Sándor , a helyi művelődési ház vezetője azt javasolta, hogy plakátozzuk ki a faluban a folyoparti akciót, csoportkép a gáton, amihez kérik a a falu lakosságának részvételét.

A plakátokat a falú romák lakta, romos részében és a nem romák lakta részben is kiragasztom majd, miközben eközben beszélgetnék az emberekkel, és elmagyaráznám hogy egy művészeti akcióról van szó.

A polókat a résztvevők később megtarthatják. Arra az esetre, hogy a csoportképhez többen jelentkeznek, mint ahány polót tudok a költségvetésből készíteni, papírra vagy textilre is nyomtatnék égboltképek csíkot, amely ruhára rögzíthető.

A public art mű így időben két részre tagolható:

-Az első esemény / akció jellegű:

A kék polók szétosztása és a fotózás: csoportkép, embersorok a gáton.

-A második részben a bodrogparton készült fotók közül kiválasztok egyet, amit kültéri fotóként fémlapra kasirozba a falu főterén , a templom melletti parkolóban kiállítok. ez kb két hétig lenne látható.

Projekttem így az angliában sokszor megvalósított "gentrification " projektekkel rokon. Nem kíván reagálni az ismert politikai, etnikai konfliktusokra, melyet a média minden oldalról szít. Inkább egy helyi kulturális eseményt kíván létrehozni, mely származásától függetlenül minden helyi lakos számára nyitott, és esetleg kultúra és a természet iránt érdeklődő turistákat vonz a faluba.

Látogatásomkor megdöbbenve hallottam Olaszliszkán, hogy a Bodrog teljes árterét ,így a faluhoz tartozó területeket is évekkal ezelőtt természetvédelmi területté nyilvánították. Ez önmagában jó lenne, de együttjár azzal, hogy tiltott minden ipari és

mezőgazdasági tevékenység. Az Olaszliszkaiak egy rezervátum jellegű területen élnek, teljes passzivitásra utalva, szinte minden munkalehetőségtől elzárva.

A falu szempontjából hasznos lenne a kulturális eseményre olyan szakembereket is meghívni, akik a fenttartható fejlődéssel foglalkoznak, tehát azzal a kérdéssel, hogy vannak- e a esetleg olyan mezőgazdasági vagy egyéb termelési formák, melyet természet védelmi területen is lehetne engedélyezni, mielőtt elharapodzik a munkanélküliség, így például romák számára a gyógynövény termesztés vagy gyűjtés. Jelenleg sokak számára a családi pótlék válik az egyetlen lehetséges jövedelemforrássá, az etnikai összetétel rohamos változását és a kölcsönös fenyegetettség érzését okozva. Mindez azonban egy hosszabb távú projekt része lehetne mely a nagyon kis kezdeményezést, egy public art projektet jó esetben követhet.

EI-Hassan Róza, 2009 Augusztus 2, Budapest